

Stortingets finanskomité

Vedr.: [Dokument 8:69 S \(2017-2018\)](#)

Saksordfører: Elin Rodum Agdestein

Oslo, onsdag 7.februar

Om Abelia

Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter, vi har ca. 2200 medlemsbedrifter med omtrent 49.000 ansatte over hele landet. Abelia har medlemmer innenfor blant annet IKT, undervisning, forskning, konsulenttjenester, kreative virksomheter og interesseorganisasjoner. Blant medlemmene er også flere store internasjonale teknologiselskap. Vår medlemsliste er åpent tilgjengelig på www.abelia.no.

Abelia mener

Abelia er enig i prinsippet om at det skal være en sammenheng mellom hvor verdiskapingen skjer og hvor selskapsskatten betales. Så lenge vi har en selskapsskatt, er vi derfor for at næringsliv som skaper verdier i Norge, også skal bidra med skatt hit. Internasjonal skatteplanlegging er i mange tilfeller uheldig, og dessverre ikke noe nytt. Vi har forståelse for at det i mange land kan oppleves som at det er et skjevt forhold mellom hvor utbredt et selskap er og hva selskapet betaler i skatt. Like fullt er det slik at selskap innretter seg etter de skattereglene som gjelder i landene de opererer i.

I listen over selskap i forslaget er det kun internasjonale store teknologiselskap som eksplisitt er nevnt. Problemstillingene rundt skatteplanlegging og overskuddslytting er imidlertid ikke noe som har kommet med teknologibransjen eller som kan isoleres til denne bransjen, men gjelder mer generelt for alle selskap som opererer over landegrensene.

Forslaget er å innføre særskatter for visse selskaper, særlig selskaper innenfor den "digitale økonomien", ut fra omsetning eller bestemte betalinger. Hverken store internasjonale selskap fra andre bransjer, eller norske selskap som opererer i andre land står nevnt på denne listen. Forslaget tar opp forskjeller i skattebetaling mellom teknologiselskaper og selskap innen tradisjonelle sektorer. Å trekke ut enkeltaktører fra én sektor og si at det er her problemet ligger blir direkte misvisende.

Forslaget omtales som "Google"-skatten. Google oppgir selv å betale over 19 prosent selskapsskatt internasjonalt – altså ikke langt under det som er den gjennomsnittlige selskapsskattesatsen i EU. De betaler ca. 80 prosent av dette i USA hvor de holder til. Det er ikke helt ulikt det norske internasjonale selskap gjør. Dette er altså ikke en utfordring isolert for utenlandske teknologiselskap og bør heller ikke behandles slik - noe forslaget tar til orde for. Tilnærmingen i representantforslaget bærer etter vårt skjønn mer preg av proteksjonisme og et ønske om å beskytte enkelte bransjer mot konkurranse, enn et ønske om å få et rettferdig og konkurransenøytralt skattesystem.

Selskapenes bidrag

Ny Analyse og Samfunnsøkonomisk Analyse har analysert vekstbidraget fra IKT på tvers av sektorer i Norge og kom til at omkring 50 prosent av landets produktivtvekst er som følge av IKT-næringen - enten direkte eller gjennom investeringer i produktene. Dette stemmer godt overens med tall fra EU. World Economic Forum er tydelige på det vesentlige bidraget fra IKT i samfunnet - sosial utvikling og deltakelse, næringsutvikling og nye jobber er noen få av områdene som trekkes frem. Disse bidragene kommer ikke bare gjennom hvor stor selskapsskatt som innbetales.

Det er ikke slik at disse selskapene kun henter ut ressurser fra Norge og ikke bidrar til samfunnene de opererer i. Det er et betydelig bidrag fra en rekke av de internasjonale teknologiselskapene - dessverre er dette lite kjent.

Eksempelvis har en [rapport fra Deloitte](#) estimert at Facebook alene har bidratt til ca. 4,5 millioner arbeidsplasser i 2014, hvorav nesten 800.000 av dem er i EU-landene. Dette skjer blant annet gjennom at selskapet gir effektive verktøy for markedsførere og en plattform for apputvikling. App-økonomien alene bidro med verdier på omkring 13 milliarder dollar i EMEA. En studie utført av Copenhagen Economics viser at app-økonomien genererer over 20.000 jobber i Norge, og potensialet de neste tre årene er det dobbelte. Svært mye av denne verdien er skapt av store og små bedrifter i økosystemet rundt de store aktørene, og majoriteten av arbeidsplassene havner i andre bedrifter - gjerne norske fremoverlente bedrifter.

Disse selskapene har flere tusen lokale bedrifter som samarbeidspartnere. De muliggjør verdiskaping for hele bredden av norsk og internasjonalt næringsliv. Tusener av norske bedrifter er helt eller delvis avhengig av deres digitale innovasjoner. Like fullt er selskapenes aktivitet i Norge ofte begrenset, og en sammenligning av skatt sett opp mot selskapenes omsetning blir et dårlig utgangspunkt.

Vi frykter at dersom det iverksettes særskilte norske grep som avviker fra det landene rundt oss gjør, vil det ramme tilstedeværelsen deres i Norge. Dette kan igjen ramme det betydelige norske økosystemet rundt disse selskapene. Eksempelvis kan dette være mediebyråer som lever av markedsføring via andres digitale plattformer, IT-selskap som leverer samhandlingsløsninger enten det er til Stortinget eller time- og regnskapsføring til den lokale rørleggerbedriften.

Nasjonalt vs. internasjonalt

Abelia mener at Norge ikke bør gå egne veier på spørsmålet om forholdet mellom penger tjent og penger skattet på tvers av landegrenser. Dette er en reell problemstilling på et internasjonalt fenomen. Det er vesentlig å også håndtere problemstillingen med det fokus - det er en internasjonal problemstilling.

Den internasjonale kampen om arbeidsplassene er reell, den er internasjonal og det er svært viktig for et Norge i omstilling. Vi kjemper om de samme nye forretningsmodellene, om kompetansen og verdiskapingen de representerer. Vi mener Norges vei inn i dette bør være gjennom internasjonalt arbeid, ikke ved å bruke tid og penger på å utrede særløp for Norge når store deler av verdenssamfunnet for øvrig samarbeider. Vi må unngå å sette opp en skattemur rundt Norge som hindrer vekst og omstillingstakt i næringslivet, og vi må unngå å sementere bransjer fra innovasjon gjennom å skape skattemekanismer for å beskytte markeder. Med slike tiltak risikerer vi å skyve videre investeringer ut av landet og kan fort skape et "race towards the bottom".

Verdiskaping som utgangspunkt for skattlegging

Digitaliseringen brer stadig om seg, og det finnes knapt en bransje lenger hvor ikke digitaliseringen har skapt store endringer. En utfordring er at dagens digitaliserte verden også medfører en langt mer friksjonsfri globalisering. Fremtidens forretninger og handel er global og digital. Ett av resultatene av dette er at det er tilnærmet umulig å definere hvor verdier skapes. Verdiskaping er fundamentet i både norsk og internasjonal skattepolitikk, men hvor blir verdiene av internasjonale produkter skapt? Vi så før jul en debatt med utgangspunkt i et par Nike-sko. [Finn Backer-Grøndahl i Thommessen sa det godt i Finansavisen:](#)

Når man betaler 1.000 kroner for en Nike sko, kan man lure på hvilken del av verdien som er skapt her i Norge. Skoene er ikke produsert her, merkevaren Nike eies ikke her i Norge, design og produktutvikling skjer ikke i Norge og markedsføringsaktivitetene bestemmes trolig i liten grad her. I det hele tatt tror jeg en svært liten andel av verdien er skapt her i landet.

Det tilbakevendende eksemplet videre er norsk olje. Skulle Statoil beskattes hardt med selskapsskatt i Sverige fordi svenskene mener for lite av inntekten oljen genererer i Sverige tilfaller svenske myndigheter?

Unilaterale tiltak må unngås

England har innført en skatt som er rettet mot inntekter som går via såkalte skatteparadis - uavhengig av lokasjonen. Den første til å innrømme at skatten de innførte ikke er av god kvalitet er den britiske finansministeren Hammond. Han trekker selv frem at den ikke adresserer aggressiv skatteplanlegging, og den bringer i liten grad inn inntekter. De forventer også en kraftig reduksjon i skatteinntekter innenfor ordningen fremover. Han tar nå til orde for engasjement i det internasjonale arbeidet for å finne gode løsninger.

Vi mener det er viktig at man ikke foreslår slike tiltak unilateralt. Dette er det flere grunner til. Dersom Norge innfører særskatter på enkelte typer virksomheter, står man i fare for at andre land svarer med å innføre andre særskatter for å tiltrekke seg skatteinntekter. Man kan f.eks. se for seg at norsk eksportrettet virksomhet blir skattlagt for sin aktivitet utenlands. Slike skatter vil komme i tillegg til eksisterende skatter, og man ender altså opp med dobbeltbeskatning. Det vil kunne gjøre det mindre lønnsomt å drive virksomhet i Norge. I tillegg vil unilaterale tiltak skape usikkerhet og manglende forutsigbarhet i skattereglene. Usikkerhet om det fremtidige skattesystemet er en kostnad for næringslivet.

Noen av forslagene som er omtalt i representantforslaget, går i motsatt retning av det som er de rådende anbefalingene fra skatteøkonomer, bl.a. Scheel-utvalget. Anbefalingene er å legge mindre vekt på kildebaserte skatter, altså skatter som baserer seg på hvor verdiskapingen skjer, f.eks. selskapsskatten. Grunnen til at det er anbefalt å legge mindre vekt på kildebaserte skatter er todelt:

1. Vanskelig å finne ut av hvor verdiskapingen skjer, altså lett å omgå,
2. Kapital er mobil over landegrensene. Selve aktiviteten kan altså flyttes ut av et land hvis den skattlegges for hardt

OECD og EU

Både EU og OECD jobber kontinuerlig med disse problemstillingene. De har utredninger og strukturert dialog gående. OECD har laget en operativ handlingsplan mot overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlaget (BEPS) med en rekke tiltak innenfor følgende:

1. Nasjonale tiltak mot overskuddsflytting (harmonisering og sammenheng)
2. Begrense omgåelses- og tilpasningsmuligheter (skatteavtaler og retningslinjer for internprising)
3. Åpenhet og informasjonsutveksling

I tillegg kommer OECD med en foreløpig rapport om særskilte utfordringer ved den digitale økonomien april 2018, og med en endelig rapport om temaet i 2020.

Dette arbeidet, og tilsvarende arbeid i EU, er svært relevant for Norge. Vår oppfordring er at Norge prioriterer å bidra aktivt i det internasjonale arbeidet fremfor å foreslå unilaterale tiltak her hjemme.

Kontaktinformasjon

Kjetil Thorvik Brun

Fagsjef for IKT og digitale næringer, Abelia

kjetil@abelia.no